

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Jihlava

Inspekční zpráva

Základní škola Lipnice nad Sázavou, okres Havlíčkův Brod

Zámecká 213, 582 32 Lipnice nad Sázavou

Identifikátor školy: 600 087 042

Zřizovatel: Obec Lipnice n. Sázavou, Lipnické náměstí, 582 32 Lipnice nad Sázavou

Školský úřad Havlíčkův Brod, Dolní 105, 580 01 Havlíčkův Brod

Termín konání komplexní inspekce: 15. - 21. září 2000

Čj.	111 104/2000-05087
Signatura	kk1cu101

ÚVOD

Základní škola Lipnice nad Sázavou je úplná základní škola s počtem žáků 129 v sedmi třídách. V prvním a třetím, ve čtvrtém a pátém ročníku probíhá spojené vyučování. Součástí školy je školní družina a od 1. července 2000 ZUŠ. Základní škola Lipnice nad Sázavou je spádovou školou pro neúplné Základní školy v Krásné Hoře a v Dolním Městě.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka ve škole probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Časová dotace předmětů odpovídá učebním plánům. Obsah učiva byl v souladu s učebními osnovami. Učitelé mají zpracovány tematické plány. Stanovené výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení třídy. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování.

Ve škole působí celkem 14 pedagogických pracovníků včetně ředitele a dvou vychovatelek školní družiny. Na prvním stupni mají dvě učitelky pedagogickou i odbornou kvalifikaci, jedna učitelka je bez odborné a pedagogické způsobilosti. Anglický jazyk na prvním stupni je vyučován bez odborné a pedagogické způsobilosti. Na druhém stupni je bez odborné a pedagogické kvalifikace vyučován český jazyk, 3 hodiny anglického jazyka, 4 hodiny dějepisu, 4 hodiny praktických činností, 8 hodin tělesné výchovy, 2 hodiny výtvarné výchovy. Bez pedagogické kvalifikace jsou vyučovány 4 hodiny občanské výchovy.

Škola je vybavena základními učebními pomůckami, které umožňují plnění zvoleného vzdělávacího programu. Ve škole je zřízena učebna výpočetní techniky, množství funkčních počítačů odpovídá počtu žáků ve škole. Chybí odborné učebny pro výuku fyziky, chemie a přírodopisu. Tyto předměty se vyučují v kmenových třídách. Německý jazyk se vyučuje v jazykové učebně vybavené magnetofonem a videem. Škola nemá vlastní tělocvičnu, využívá prostory tělovýchovné jednoty Sokol. Knižní fond žákovské knihovny není obnovován a je umístěn v nevyhovujících prostorách. Výzdoba školní budovy i učeben je podnětná a estetická.

Psychohygienické zásady nebyly ve všech směrech dodrženy. Ve vyučovacím procesu, zvláště na prvním stupni, chybělo zařazení relaxačních aktivit. Sociodemografické podmínky (dojíždění žáků) ovlivnily délku přestávek, které jsou zkracovány, což je v rozporu se školskými předpisy. Psychohygienu žáků i učitelů příznivě ovlivňuje přátelská atmosféra ve škole a podnětné klima pro práci. Ve škole je zaveden pitný režim.

Ve většině hodin převládalo hromadné vyučování. Do jisté míry byla potlačena samostatnost a tvořivost žáků. V několika hodinách ČŠI zaznamenala skupinové a párové vyučování, při kterém bylo využito vzájemné spolupráce a aktivity žáků a předávání informací se rozšířilo o vazbu žák - žák. V hodinách českého jazyka se žáci zabývali samostatným vyhledáváním informací jak při práci ve škole, tak i v domácí přípravě. V týchž hodinách žáci řešili problémové úkoly. Ve sledovaných hodinách na prvním stupni a při výuce jazyků bylo v minimální míře využíváno učebních pomůcek. Jejich účinné využití se objevilo v přírodovědných předmětech. Didaktickou technikou nedoplňovali vyučující výuku vůbec.

V několika hodinách dostali žáci prostor pro vyjadřování vlastního názoru. Relaxační chvílky během výuky se objevily na druhém stupni. Při výuce nebyla zaznamenána individuální práce se žáky se specifickými poruchami učení a chování, ani nebylo zohledněno jejich hodnocení. Ve druhé třídě je umožněno tělesně postiženému žákovi za pomoci asistenta se úspěšně podílet na

vyučování. Organizace vyučování v těchto hodinách umožnila tomuto žákovi pracovat individuálním tempem. Vyučující využila informací získané osobním kontaktem s odborníky v této oblasti pro žákův psychický i fyzický rozvoj i při školním pobytu.

Nižší efektivita využití vyučovacího času byla zaznamenána ve spojených ročnících a v hodinách německého jazyka, což bylo způsobeno ne zcela promyšlenou organizací výuky. Žákům bylo učivo prostřednictvím učitelů předáváno věcně správně a v souladu se současným stavem teorie a praxe.

Vstupní a průběžná motivace zazněla spíše při hodinách vedených kvalifikovanými pedagogy. V některých případech žáci uváděli své životní zkušenosti, čímž doplňovali řízený rozhovor učitele. Využití mezipředmětových vztahů se podařilo v oblasti předmětů dějepis - rodinná výchova. V průběhu vyučování docházelo k hodnocení žáků, závěrečné zhodnocení hodiny zaznělo v minimální míře, v některých případech skončila hodina zároveň se zvoněním bez jakéhokoliv učitelova komentáře. V hodinách českého jazyka vyučující využili při samostatné práci metody práce s chybou, což působilo zároveň jako motivační výzva.

Dohodnutá pravidla komunikace jsou zahrnuta ve vnitřním řádu školy, kde určitá práva žáků zaručují i respektování osobnosti žáka. Ve škole fungují pozitivní vztahy mezi učiteli navzájem a mezi učiteli a žáky. Komunikativní schopnosti žáků při vyučování nebyly příliš rozvíjeny, protože dominantním prvkem ve většině vyučovaných hodin a hlavním zdrojem předávání informací byl učitel.

Plánování a příprava výuky jsou v základní škole velmi dobré. Česká školní inspekce hodnotí personální, materiální a psychohygienické podmínky jako průměrné. Organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace mají průměrnou úroveň.

Celková úroveň vzdělávání je průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepčním záměrem ředitele školy je vstup školy do právní subjektivity od počátku roku 2001. Dlouhodobá koncepce školy nebyla předložena v písemné podobě. Pro tento školní rok zpracoval ředitel Výhledové cíle pro šk. r. 2000 - 2001, o kterých vede ředitel prozatím jednání se zřizovatelem. Jedná se o prostory pro zřízení odborných učeben a žákovské knihovny (studovny), výuku tělesné výchovy v kvalitnějším zařízení, postupné vybavování učeben a školní družiny moderním nábytkem. Roční plán práce školy slouží jako podklad pro aktuální zpracování měsíčních plánů. Vstřícným krokem vedení školy vůči rodičům i žákům školy je provoz školní družiny a zahájení činnosti Základní umělecké školy v Lipnici nad Sázavou. Povinnou výuku doplňuje několik zájmových kroužků, na jejichž vedení se podílejí učitelé i rodiče. Z volitelných předmětů si žáci mohou zvolit předmět Informatika nebo Domácnost. Nepovinné předměty zavedeny nejsou.

Organizování

Organizaci výchovně vzdělávací činnosti školy zabezpečuje Soubor organizačních pokynů pro školní rok 2000-2001, který je doplňkem školního řádu a který vlastní každý žák školy. Kompetence třídních učitelů, ostatních pedagogických pracovníků a výchovného poradce jsou jasně vymezeny. Od letošního školního roku je ve funkci zástupce ředitele, na něhož budou

příslušné pravomoci postupně přecházet.

Kvůli dojíždění žáků neodpovídá organizace vyučování obecně závazným právním předpisům - § 9 odst. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1999 Sb., o základní škole, jelikož po první, čtvrté a páté vyučovací hodině nejsou přestávky desetiminutové, ale pouze pětiminutové.

Informační systém uvnitř školy je částečně zajištěn v počítačové podobě, dalším řešením jsou informační vývěsky a neformální ústní komunikace. Škola nevlastní rozhlasové zařízení vhodné pro rychlé předávání informací. Vedení školy předává informace o organizaci školního roku i rodičům a žákům neúplných základních škol, kteří do této spádové školy přecházejí.

Připomínky rodičů jsou akceptovány, ředitel je řeší prostřednictvím třídních důvěrníků po rodičovských schůzkách nebo škola dává rodičům možnost vyjádřit své názory formou dotazníků. Rodičovská veřejnost i místní občané mohou čerpat informace o dění ve škole na vývěsce na náměstí. Veřejnosti se škola představuje divadelními představení, přičemž využívá prostory hradu, který škola navštěvuje i u příležitosti dalších kulturních akcí. Lipnická škola pořádá každoročně šachové turnaje, kterých se účastní i zájemci z jiných škol.

Vedení a motivování pracovníků

Ve vedení školy se projevuje demokratický styl řízení. V době inspekční činnosti nebyl rozpracován systém pomoci začínajícím a nekvalifikovaným učitelům, kteří tvoří na škole poměrně vysoké procento. Tato skutečnost se v některých případech odrazila v nižší kvalitě výuky. Další vzdělávání ředitele v oblasti výchovného poradenství a několika pedagogických pracovníků v oblasti informatiky pozitivně podporuje vývoj školy v tomto směru.

Ředitel zavedl systém pravidelného měsíčního hodnocení pedagogických pracovníků formou odměn, čímž dosáhl pružné stimulace pedagogů. S kritérii osobního ohodnocení a odměn byli učitelé seznámeni a podíleli se na jejich tvorbě.

Výroční zpráva obsahuje předepsané náležitosti, chybí údaj o délce praxe pedagogických pracovníků. Ze zápisu pedagogické rady nevyplývá, zda byla projednána s pedagogickými pracovníky.

Ředitel využívá podněty pedagogických pracovníků, rodičů i orgánů státní správy, je patrná jeho snaha o rozvoj školy, směrem ke zřizovateli vychází aktivita spíše z jeho strany.

Kontrolní mechanismy

Ředitel se připravuje na vstup školy do právní subjektivity, proto věnuje náležitou pozornost provozu školy a jejímu hospodaření. K uvážlivému nakládání s finančními prostředky potřebuje ředitel školy projednat včas rozpočet s OÚ v Lipnici n. Sázavou. V letošním kalendářním roce došlo v tomto směru poměrně k velkému časovému skluzu.

V letošním školním roce byla vedením školy provedena kontrola pedagogické dokumentace. V loňském školním roce přebíral ředitel většinu úkolů výchovného poradce, který byl dlouhodobě nemocen. Také z tohoto důvodu byla četnost hospitačních činností minimální a nebyl vytvořen systém kontroly výchovně vzdělávací práce, z kterého by vyplývala opatření k nápravě zjištěných nedostatků. V letošním školním roce se na zvýšení kvality kontrolních a hospitačních činností bude podílet i zástupce ředitele.

Pro hodnocení úrovně vzdělávání žáků škola nevyužívá žádné evaluační nástroje.

Hodnocení kvality řízení

V oblasti plánování ředitel prokázal, že plány nejsou formální a ve spolupráci se zřizovatelem jsou realizovatelné. Oblast plánování hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Organizování je velmi dobré.

Vedení pracovníků školy je průměrné, jejich motivování vynikající, celkově je tato oblast řízení hodnocena jako velmi dobrá.

Nejslabším článkem řízení jsou kontrolní mechanismy. Oblast kontroly je hodnocena jako pouze vyhovující.

Celkově je oblast řízení v základní škole velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Při škole je zřízena školní družina, má dvě oddělení. Výchovnou činnost zaručují dvě vychovatelky, jedna bez odborné kvalifikace. Školní družina byla zřízena ve funkčním období ředitele školy. Družina je v provozu třetím rokem a vzhledem k této době jsou materiální podmínky pro práci družiny na dobré úrovni. Každé oddělení družiny má samostatnou místnost, dle finančních možností je vybavení družiny doplňováno. Činnost družiny je zaměřena na relaxační činnosti (pobyť v přírodě, hry, soutěže) a na zájmovou činnost (kroužek angličtiny, taneční, počítačový, divadelní aj.). Vychovatelky mají sestavený rámcový plán výchovné práce na celý školní rok. Při inspekci byla provedena kontrola dokumentace školní družiny, nebyly zjištěny žádné nedostatky.

Česká školní inspekce hodnotí celkovou úroveň školní družiny jako velmi dobrou.

Výchovné poradenství

Funkci výchovného poradce zastává pedagog, který absolvoval studium výchovného poradenství. Výchovný poradce zajišťuje žákům a rodičům odbornou pomoc a informace důležité pro volbu povolání, spolupracuje s Úřadem práce v Havlíčkově Brodě a s PPP a SPC v Havlíčkově Brodě. Zastává také funkci protidrogového preventisty, jenž organizuje besedy s dětmi a spolupracuje s učiteli a rodiči v protidrogové politice.

V kompetenci zástupce ředitele je evidence žáků s různými poruchami učení. To, že zástupce ředitele je absolventem výchovného poradenství a že současný ředitel výchovné poradenství studuje, se pozitivně odrazilo v úrovni předložené dokumentace k integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Z kontroly dokumentace vyplynulo, že vedení školy důsledně vyžaduje a využívá finanční prostředky poskytnuté na integrovaného žáka a sleduje dobu platnosti posudku k integraci žáka. Škola sama vyvíjí iniciativu směrem k PPP, SPC a rodičům, aby zprávy i posudky byly aktualizovány. Tito žáci mají zpracovány individuální vzdělávací programy, které byly zkonzultovány s rodiči. Přímou ve vyučovacím procesu je práce učitelů s těmito žáky průměrná.

ČŠI hodnotí úroveň výchovného poradenství jako velmi dobrou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace podle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol, ve znění pozdějších předpisů,
- Výhledové cíle pro šk. r. 2000 - 2001,
- Soubor organizačních pokynů pro školní rok 2000 - 2001,
- Plán výchovného poradce,
- Návrh projektu na vybudování počítačové učebny,
- tematické plány,
- dotazník ředitele před inspekcí,
- dotazníky pro rodiče žáků školy,
- inspekční hospitační záznamy,
- podkladová inspekční dokumentace,
- dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

ZÁVĚR

Zásadní pozitiva:

- koncepční záměry a jejich realizace se přizpůsobují požadavkům rodičů, žáků i celkovému vývojovému trendu ve školství (zřízení školní družiny, založení ZUŠ, příprava na vstup do právní subjektivity, integrace handicapovaných dětí),
- demokratický styl řízení,
- založení tradice šachových turnajů.

Zásadní negativa:

- nedostatečná relaxační činnost během vyučování, především na prvním stupni,
- vedoucí úloha učitele při vyučování, která vede k pasivitě a nesamostatnosti žáků.

Doporučení ČŠI k další činnosti školy:

- vytvořit systém pomoci začínajícím a nekvalifikovaným učitelům,
- zvýšenou kontrolní činností výchovně vzdělávacího procesu získat přehled o úrovni kvality vyučování a analýzou výsledků kontrol dospět ke zkvalitnění vyučovacího procesu,
- dbát na projednávání rozpočtu a materiálních podmínek pro činnost školy s obcí v souladu s § 15 odst. 2 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Finanční prostředky přidělené se státního rozpočtu jsou efektivně využívány, zdůvodněné ekonomické požadavky na zabezpečení vzdělávání a výchovy integrovaných žáků jsou předkládány školskému úřadu.

Česká školní inspekce hodnotí na základě zjištěných skutečností a získaných informací v průběhu komplexní inspekce celkovou úroveň vzdělávání a řízení ve škole jako průměrnou.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Hana Štefánková	.....
Členové týmu	Mgr. Vladimír Janeček	.....

V Havlíčkově Brodě dne 6. října 2000

Datum a podpis ředitele(ky) školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. 10. 2000

Razítko

Mgr. Miloš Fikar

.....

Podpis ředitele(ky)

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-10-16	115/2000
Zřizovatel	2000-10-16	116/2000

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.